

der komme i Besiddelse af Jord uden at have Betingelser og Forudsætninger for virkelig at bringe det frem, som Loven tilsigter, give Anledning til Skuffelser hist og her, men i det store og hele tror jeg dog, det tør siges, at den har skabt Tusinder af gode lykkelige Hjem om end under beskedne, selvfølgelig højst beskedne, Vilkaar. Det ærede Medlem henviste til, at der var to Aar, til Loven om Oprettelse af Husmandsbrug løber ud, og ventede sig, at Arbejdet i den Kommission, vi her behandle, maatte indeholde en Forberedelse af dens Revision. Det er ogsaa min Tro, at Arbejdet i Kommissionen til sin Tid vil være til Gavn for Revisionen af Loven om Oprettelse af Husmandsbrug. Men Kommissionens Opgave er ganske vist mere omfattende; der tages med den videre Sigte end til Forberedelsen af denne Revision. Jeg har i hvert Fald det Indtryk, at dette er den almindelige Opfattelse her i Tinget. Det ærede Medlem har heller ikke bestridt denne Opfattelses Rigtighed, men særlig betonet, at det var en Opgave for Kommissionen, og jeg er enig med ham i, at det er ønskeligt, om der ud af Kommissionens Undersøgelser og Overvejelser maa komme Resultater, der kunne være til Gavn ved Revisionen af Loven om Oprettelse af Husmandsbrug.

Det ærede Medlem tog et betinget Forbehold med Hensyn til det Punkt, der vedrører Ændringer i Ekspropriationslovgivningen. Jeg skal her igen minde om, at der ikke her er opstillet et Program med Hensyn til, hvad der skal ske overfor denne Genstand. Genstanden er angiven. Der er her stillet Kommissionen en Opgave. Hvorledes den vil løse den, bliver ikke fastslaaet i Loven og heller ikke ved de Forhandlinger, der her føres. Men det ærede 4de Medlem for 10de Kreds (Ravn) nævnedes ganske rigtig, at en Grænse er der, og det er den Grænse, som Grundloven fastsætter ved sine Ord om Ejendomsrettens Ukrænkelighed.

Saa vel det ærede 4de Medlem for 10de Kreds som det ærede 10de kongevalgte Medlem vare inde paa det noget ejendommelige ved at iagttage, at der er en Bevægelse oppe for at komme bort fra Resterne af det gamle Fæsteforhold samtidig med, at der er en Bevægelse oppe for at faa etableret det saakaldte offentlige Fæste, Statsfæste. I og for sig behøver der ikke være noget afgjort Modsetningsforhold mellem disse to Bevægelser. Det er jo to forskellige Slags Fæste, her er Tale om. Jeg skal lige saa lidt som de ærede Herrer fordybe mig i det Spørgsmaal, jeg skal blot sige i al Alminde-

lighed om det, det her drejer sig om, Adgangen til Brug af Jord i offentligt Eje, at jeg forudsætter som givet, at hvorledes man end udreder og stiller Forslag i Henseende til dette Forhold, er det en Forudsætning, at det ikke bliver paa en Maade, der medfører Ofre for Staten til Gunst for de Lodtagere, som komme til at arbejde under de nye Forhold, der maatte komme frem ifølge en Lov, der støtter sig til Kommissionsarbejdet. Men det hænger sammen med, at det er min Forventning, at Kommissionen vil tage videre Sigte end til dem, der komme ind under Husmandsloven, som den kort og populært kaldes, Loven om Oprettelse af Husmandsbrug. Det er de fattigste, dem, der ere daarligst stillede, man rækker Haanden gennem denne Lov, og der tror jeg, vi ere gaaede saa vidt ved den sidste Revision i Henseende til Rammer, i Henseende til Størrelse af Laanesum og Laaneværdi, at der ikke bliver Tale om at gaa videre paa den Bane. I saa Tilfælde skyde vi over det Maal, vi oprindeligt satte os, nemlig at komme de fattigste til Hjælp. Men her tage vi videre Sigte — i hvert Fald tænker jeg mig den Mulighed, at Kommissionen ved sit Resultat vil komme til at tage videre Sigte; og det er da udelukket, at Staten skal bære nogen nævneværdig Del af Ofret til disse Forholds Løsning til sin Tid.

Det glædede mig at høre det ærede 10de kongevalgte Medlems (Falbe-Hansen) sagkyndige Udtalelser angaaende vore Prioriteringsforhold. Jeg tror, at det er nyttigt, at der lyder en Røst en Gang imellem, som lyser lidt op i Modsetning til det Sortseeri, som ellers er gængs. Der tales saa meget om, at vi forgælde os overfor Udlandet, at vi — det er blevet sagt nede i Folketinget, som ogsaa antydet af det ærede 10de kongevalgte Medlem — bringe os i dybere og dybere Gæld til den udenlandske Kapitalmagt. Man kan mene derom, hvad man vil, men man kan ikke bestride, at hvad her er sket, er sket i Kraft af en bevidst Villen fra Lovgivningsmagtens for ikke at tale om Kreditforeningers og de privates Side. Vi have jo netop villet benytte den udenlandske Kapital af de Grunde, som det ærede 10de kongevalgte Medlem har nævnt, og naar man saa har naaet det Resultat og kun kunde naa det ved, at vi bringe vor Gæld paa udenlandske Hænder, synes jeg ikke, det er helt rigtigt at komme bagefter og beklage sig dybt over, at man nu har naaet det, man har tilsigtet. Om det er rigtigt at have tilsigtet dette, er atter noget andet. Det er et